Gemeenteraad Arnhem, Toekomstperspectief Recratie en Toerisme, 19 november 2025

Inspreektekst Willem Bijleveld, voorzitter Veluwe Alliantie

Voorzitter, leden van de raad,

Dank voor de gelegenheid in te spreken. Ik zit hier namens de **VeluweAlliantie** – hét samenwerkingsverband van maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheden op de Veluwe. Ik wil graag de koppeling maken tussen het raadsvoorstel van vanavond en wat wij op de Veluwe doen.

Als Veluwe Alliantie hebben we een visie ontwikkeld op **De Veluwe 2030**. Wij realiseren 70 miljoen aan projecten, behartigen de belangen van de Veluwe in Den Haag en verbinden partijen op de Veluwe met elkaar, van LTO tot IVN en van grondeigenaar tot gemeenten.

We hebben een helder doel: **de Veluwe aantrekkelijk houden voor bewoners, recreanten en toeristen, én tegelijkertijd de kwetsbare natuur beschermen.**

U allen kent de Veluwe:

- De Veluwe is het grootste natuurgebied van West-Europa en staat al jaren bovenaan het lijstje van **'Mooiste streek van Nederland'.**
- Jaarlijks verwelkomt de Veluwe **22 miljoen bezoekers**.
- **1 op de 5 binnenlandse vakanties** gaat naar de Veluwe.
- Arnhem, Ede en Apeldoorn realiseren samen bijna **900 miljoen euro directe economische waarde** per jaar uit toerisme en recreatie.
- **En belangrijk:** De Veluwe begint al op steenworp afstand van Arnhem Centraal. De eerste Veluwse boom staat onderaan de Sonsbeekweg.

Arnhem maakt deel uit van dit rijke gebied. En Arnhem is een trots lid van de VeluweAlliantie daar zijn we blij mee.

Maar achter deze trots schuilt een uitdaging.

- **85% van de bezoekers komt uit de eigen Veluwse dorpen en steden** – dus ook uit Arnhem. (Arnhem 70% blijkbaar)
- De komende jaren verwachten we een **sterke toename van recreatieve drukte**.
- En de Veluwse steden gaan samen **100.000 woningen bijbouwen** Dat betekent: méér mensen, méér bezoek, en dus méér druk op de natuur. Meer Arnhemmers trekken de Veluwe op. Onze kwetsbare natuur kan dat niet aan. Om dat op te vangen is **extra recreatief aanbod** nodig – juist ook hier in Arnhem met de ontwikkelambitie hier. Geachte raadsleden, begin niet te laat met dat te plannen.

En zo kom ik bij het **Arnhemse belang**.

Het is goed om te zien dat het college van B&W een sterke visie op recreatie en toerisme heeft ontwikkeld. Het is goed om te zien dat Arnhem in het Rijnpark en de Spoorzone duizenden woningen gaat bijbouwen om de woningnood aan te pakken. En het is goed om te zien dat in het Raadsvoorstel aandacht wordt besteed aan de toenemende druk op het Veluws massief.

Maar ik vraag u met klem: **houd aandacht voor de recreatiebehoefte van uw toekomstige bewoners.** Want zij zullen allemaal met plezier naar het mooiste natuurgebied van Nederland trekken – om te wandelen, fietsen, sporten, ontspannen, musea te bezoeken en cultuur en natuur te beleven. Goed dat er referentienormen worden benoemd in het raadsvoorstel, maar laat de toepassing van de norm niet ‘per gebied verschillen’, zoals nu staat beschreven.

Een oproep van mijn kant: **neem altijd recreatieplannen op in de woningbouwstrategie.** De rechter toetst hier streng op en er ligt al dwingende jurisprudentie. Zie o.a. het Katwijk-arrest. Woningbouwplannen elders zijn al sterk in de vertraging gegaan door 'rechterlijke vernietiging’ bij gebrek aan recreatieplannen om de natuur te ontzien. Alleen een paar wandelpaden aanleggen is niet genoeg.

Kortom:

- **Breid het recreatief aanbod uit**
- **Laat recreatief groen meegroeien met uw woningbouwambities**
- **Neem recreatie-normen op in uw omgevingsvisie**

De VeluweAlliantie ondersteunt van harte het voorliggende raadsvoorstel en zal met veel plezier met Arnhem samenwerken om de Veluwe te versterken.

Dank voor jullie aandacht. Succes vanavond.